

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Михальської Валерії Владиславівни на тему: «Політика управління постконфліктними територіями», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 – «Політологія»

Наукова новизна дослідження політики управління постконфліктними територіями полягає у питанні стратегій реінтеграції окремих районів Донецької та Луганської областей та території Криму в українське державне та правове поле. У вітчизняному науковому дискурсі переважають дослідження, спрямовані на всебічний розгляд власне конфлікту на Сході України, в той час мало уваги приділено політико-правової постконфліктної реальності для українського суспільства. У цьому контексті саме управлінські практики в умовах переходу від стану конфлікту до стану рівноважності політичної системи, дозволяють проаналізувати правові, економічні та соціальні підсистеми, а також інституційну діяльність у постконфліктний період.

Розуміючи «постконфлікт» як систему організації політичних процесів, автор виділяє політико-правові норми та правила, як критерії ефективної політики управління в умовах нерівноважності політичної системи. У роботі виділені актори управління постконфліктними територіями, визначено їх місце та роль у системі управління постконфліктними територіями, а також надаються ознаки управлінської системи постконфліктної території.

Тема дисертації Михальської Валерії Владиславівни та поставлена мета, є актуальними та затребуваними на національному та міжнародному рівнях. Завдання дослідження охоплюють таку проблематику: концептуалізація поняття «постконфліктна територія» та поняття «політика управління постконфліктними територіями»; визначення суб'єктності політики та встановлення ключових акторів; розроблення інтегрованих критеріїв та

моделей до вимірювання ефективності політики управління постконфліктними територіями; побудова моделі інтегрального аудиту постконфліктної території для України.

Теоретичне значення результатів роботи фокусується на управлінських стратегіях у межах політичного менеджменту у поєднанні з синергетичним підходом. Дослідження політичної системи обумовлено системним підходом, що дозволило автору окреслити основних акторів, завдання та методи управління на постконфліктних територіях. Компаративний аналіз проведено завдяки історичному та біхевіористському методам, у межах яких проаналізовано міжнародний досвід Хорватії, Таджикистану, Руанди та виділено моделі «ідеального типу» постконфліктних територій національного та міжнародного управління. Метод техніко-юридичного аналізу та метод тлумачення правових норм здійснено з метою виявлення ролі органів влади постконфліктної політики, правовідносин та визначення правового статусу членів постконфліктної громади. Метод моделювання з використанням індукції для формулювання мети та критеріїв ефективності політики управління постконфліктними територіями, дозволив автору побудувати модель аудиту для України.

Поставлена мета дослідження, визначені об'єкт та предмет дослідження відповідають напрямку, в якому здійснюється дослідження, відповідають поставленим завданням та послідовності гіпотез та припущень, здійснених автором. Серед нових наукових результатів теоретичного та науково-методичного змісту вважаємо за необхідне виокремити такі:

1) по-перше, сформований теоретичний базис дослідження поняття «постконфліктна територія», що концептуалізовано поняттям «політика управління постконфліктними територіями» як комбінована діяльність політичного та управлінського характеру;

2) по-друге, за характером взаємозв'язків уряду та населення, за цінностями управління та за принципами управління побудовано інтегральні

моделі ідеального типу управління постконфліктними територіями для національних та міжнародних акторів;

3) по-третє, запропоновано модель аудиту постконфліктної території для України, що полягає в трирівневому аналізі постконфліктної території – аналізі конфлікту, спеціалізованому дослідженні території та дослідженні специфічних постконфліктних маркерів.

Практичне значення результатів дослідження ґрунтується на моделях управління постконфліктними територіями, що може використовуватися на рівні урядових інституцій, які здійснюють свою діяльність в напрямку реінтеграції та розроблення стратегій на тимчасово окупованих територіях. Деякі положення можуть бути взяті в роботу Комісією з питань правової реформи, яка була сформована указом президента №584/2019 і яка має здійснити напрацювання законодавчих ініціатив щодо питання поводження з тимчасово окупованими територіями.

Дисертація виконана особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та експериментальні результати, що проведені здобувачем особисто, і які мають істотне значення для політичної науки. Одержані здобувачем результати є достовірними та об'єктивними. Дослідження демонструє відповідність усім вимогам щодо рівня наукової кваліфікації здобувача, що зазначено у Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06 березня 2019 р. №167).

Зміст основних положень дисертаційного дослідження викладено у 13 одноосібних публікаціях: 5 – у наукових фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз, 2 – у наукових періодичних виданнях інших держав з напрямку, за яким підготовлено дисертацію (одна з яких – у закордонному фаховому виданні, що індексується у наукометричній базі Web of Science), 6 – у наукових виданнях України, які

додатково відображають наукові результати дисертації.

1. Михальська В. В. Політика управління постконфліктною територією на прикладі Руанди. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки: збірник наукових праць*. Вид-во: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. 2017. Вип. 1(13). С. 131–144.
2. Михальська В. В. Міжнародна адміністрація як суб'єкт політики управління постконфліктними територіями: досвід Хорватії. *Актуальні проблеми політики*. Вид-во: Національний університет «Одеська юридична академія». 2017. Вип. 59. С. 120–129.
3. Михальська, В. В. Міжнародний вплив на політику управління постконфліктними територіями. *Політичне життя*. Вінниця: Вид-во ДонНУ імені Василя Стуса. 2017. № 3. С. 65–69.
4. Михальська В. В. Постконфліктні управлінські практики в економічній політиці. *Політичне життя*. Вінниця: Вид-во ДонНУ імені Василя Стуса. 2018. № 2. С. 55–60.
5. Михальська, В. В. Аудит постконфліктної території: досвід для України. *Політичне життя*. Вінниця: Вид-во ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. № 2. С. 74–79.
6. Mykhalska, V. V. Efficiency of post-conflict management policy. *European Journal of Transformation Studies*. 2019. V. 7. No.1, P. 127–136.
7. Mykhalska, V. V. Management of post-conflict territory as a form of governance. *European Political and Law Discourse*. 2020. V. 7, No. 1. P. 139–143.
8. Михальська В. В. Фактор ідентичності у постконфліктній політиці. *Наук. записки НУ «Острозька академія». Серія: культурологія*. Проблеми культурної ідентичності в ситуації сучасного діалогу культур: матеріали X міжнародної наукової конференції (Острог, 12-13 травня 2017 року). 2017. Вип. 18. С. 249–250.
9. Михальська В. В. Міжнародна технічна допомога на постконфліктній

- території: український вимір. *Україна в сучасному європейському просторі в умовах зовнішньополітичних викликів*: збірник наук. праць Міжнар. наук.-прак. конференції, 18-19 травня 2017 року. 2017. С. 142–144.
10. Михальська В. В. Вплив неурядових організацій на дискурси постконфліктної політики. *Політичні та правові дисонанси в сучасних українських реаліях*: збірник матеріалів XXX Харківських політологічних читань (м. Харків, 16 червня 2017 року). 2017. С. 153–156.
11. Михальська В. В. Передумови авторитаризму у постконфліктному суспільстві. *Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри*. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 12-13 жовтня 2017 р.). 2017. С. 120–121.
12. Михальська В. В. Мета політики управління постконфліктними територіями. *Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Чернівці, 17 квітня 2018 р. 2018. С. 119–121.
13. Михальська В. В. Формування іміджу постконфліктними територіями: уроки для України. *Збірка матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Урбаністичні студії: сучасний стан та перспективи розвитку»* (м. Дніпро, 25 квітня 2018 року). 2018. С. 225–227.

Результати дисертації повною мірою висвітлені у зазначених публікаціях.

Рекомендувати дисертацію Михальської В. В. на тему: «Політика управління постконфліктними територіями» до захисту на підставі п. 10

Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р. у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Рецензенти:

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри конституційного,
міжнародного і кримінального права,
ректор ДонНУ імені Василя Стуса

Р. Ф. Гринюк

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політології
та державного управління
ДонНУ імені Василя Стуса

І. В. Мацишина

